

התוכן

9 הקדמה

1 מקורות התיאטרון 11

התיאטרון נולד מן הפולחן / 12 / שימושים ואמצעים בטקסט פולחני / 13 / תיאוריות אחרות על מקורות התיאטרון / 15

2 התיאטרון כיוון העתיקה 18

ראשית הררמה כיוון / 18 / המאה החמישית לפני־הספירה / 19 / הצגת מחזה כיוון / 22 / התיאטרון של ריוניסוס / 23 / השחקן / 25 / מסכות ותלבושות / 25 / המקלה, המוסיקה והמחול / 27 / הקהל / 28 / *אדיפוס המלך* / 28 / הררמה הסטירית / 33 / הקומדיה / 34 / הררמה היוונית המאוחרת / 36

3 התיאטרון ברומא 39

פסטיבלים רומיים / 39 / התיאטרון והבמה בימי פלאוטוס וטרנטיוס / 40 / תלבושות ומסכות / 40 / מחזאים קומיים ומוסכמות קומיות / 41 / *התאומים מניכמוס* / 42 / הררמה רומית אחרת / 43 / מבנה התיאטרון באימפריה הרומית / 46 / סופה של הררמה בעולם הקלסי / 48

4 התיאטרון והררמה בימי־הביניים 49

ררמה בכנסייה / 49 / הררמה מחוץ לכותלי הכנסייה / 51 / טכניקות עיצוב הבמה / 51 / מוסכמות שהשפיעו על הררמה / 53 / המיסטריות / 54 / סידור הבמה במחזות ה"מחזור" באנגליה במאה החמש־עשרה / 54 / *מחזה הרועים השני* / 56 / הפקות על במות קבועות / 58 / צורות רדמטיות חתיות אחרות / 59 / צורות רדמטיות חילוניות / 60 / שקיעה ומעבר / 62

5 אנגליה בתקופה האליזבתית 63

צמיחתה של להקת התיאטרון המקצועית / 63 / השפעות על התפתחות הררמה האליזבתית / 64 / מבנה התיאטרון האליזבתי / 65 / תאורה ותלבושות / 68 / להקות שחקנים / 69 / מחזאים חשובים שקרמו לשקספיר / 70 / שקספיר / 71 / *המלך ליר* / 72 / בני תקופתו של שקספיר ויורשיו / 75 / מחזות ה"מסק" (חזיון מסכה) שהועלו בחצר המלכות / 76 / סגירת התיאטראות האנגליים / 77 / התיאטרון והררמה הספרדיים

6 המעבר מרנסנס לניאוקלסיציזם באיטליה ובצרפת 81

רקע / 81 / הררמה האיטלקית בתקופת הרנסנס / 83 / אינטרמצי ואופרה / 83 / התפתחות הבמה האיטלקית / 84 / מאפיינים עיקריים של התיאטרון האיטלקי / 86 / קומדיה דל־ארטה / 90 / הרנסנס הצרפתי / 92 / שינויים בתיאטרון הצרפתי בשנים 1625-1650 / 94 / עקרונות היסוד של הניאוקלסיציזם / 94 / קודני

ורסין 96 / **פדרה** 98 / הפקת מחזות בצרפת בשנים 1650-1675 / 101 / מוליר 102 / **טרטוף** 105 /
התיאטרון אחרי מוליר 107

7 המאה השמונה-עשרה 109

תקנות הממשלה לגבי התיאטרון האנגלי 109 / ארכיטקטורה של התיאטרון האנגלי 110 / תפאורה
בתיאטרון האנגלי 112 / להקת התיאטרון האנגלי 112 / מחזאות אנגלית 114 / הדרמה
הסנטימנטלית האנגלית 116 / אופרה בלדית, בורלסקה ופנטומימה 117 / גולדסמית' ושרידן
118 / **בית-ספר לשערורייה** 118 / אמריקה 121 / צרפת 121 / איטליה 125 / גרמניה 126

8 המאה התשע-עשרה 131

הרומנטיקה 131 / מחזאי הרומנטיקה האנגלים 133 / שילר וגתה 134 / **פאוסט** 134 / מחזאים גרמנים
וצרפתים 136 / המלודרמה 138 / **אוהל הדוד תום** 139 / מגמות עיקריות בתיאטרון במאה
התשע-עשרה 141 / הקהל והארכיטקטורה 142 / ביצוע בימתי 143 / השחקן 146 / המחזאי 147

9 התיאטרון במזרח הרחוק 148

תיאטרון ודרמה בהודו 148 / תיאטרון בדרום-מזרח אסיה 154 / תיאטרון ודרמה בסין 155 / תיאטרון
ודרמה ביפן 164 / השפעה מזרחית במערב 173

10 התחלת התיאטרון המודרני 174

קרקע להתפתחות הריאליזם 174 / ריאליזם בתיאטרון 175 / איבסן 176 / **כדור הזהב** 177 / אנגליה 179
/ רוסיה 180 / נטורליזם 182 / עליית מעמדו של הבמאי 183 / התיאטרון הבלתי-תלוי 184 / שינויים
בריאליזם 186 / סימבוליזם 187 / **פלאס ומליסנד** 187 / התיאטרון האנטי-ריאליסטי 188 / אפיה וקריג
189 / לקטנות (אקלקטיות) בהפקות תיאטרון 190 / אקספרסיוניזם 191 / מחזות אקספרסיוניסטיים
192 / **מן הבוקר עד הצות** 193 / אקספרסיוניזם אחרי מלחמת-העולם הראשונה 194

11 המאה העשרים — משנות העשרים עד שנות השישים 196

ארצות-הברית 196 / קופו וה"קרטל" בצרפת 197 / ארטו 199 / ברית-המועצות 199 / ברכט
והתיאטרון האפי 202 / **הנפש הטובה מסצ'ואן** 203 / העיתון החי 205 / הריאליזם באמריקה אחרי
מלחמת-העולם השנייה 205 / **מותו של סוכן** 206 / סגנון ההפקה בתקופה שלאחר המלחמה 209 /
המחזמר 209 / **גברתי הנאוזה** 210 / קולנוע וטלוויזיה 213 / התפתחויות אחרות אחרי הכיבוש 214

12 התיאטרון בן זמננו 216

האקזיסטנציאליזם והאבסורד 216 / **הדייר החדש** 219 / מחזאים הקשורים לתיאטרון האבסורד 220
ההתעוררות האנגלית 221 / להקות אנגליות חשובות 223 / דרמה ותיאטרון בגרמניה 224 / **מרה/סד**
226 / מגמות בדרמה התיעודית 228 / מגמות חדשות בתיאטרון הגרמני 228 / דרמה ותיאטרון בצרפת
מאז שנות השישים 230 / ברודוויי 231 / אוף ברודוויי ואוף-אוף ברודוויי 232 / ה"ליווינג תיאטר" 234 /

עירום ושפה גסה 236 / גרוטובסקי 236 / התיאטרון הפתוח 237 / הפקות מולטי־מדיה 238 / "הפנינג"
239 / תיאטרון סביבתי 240 / מגמות חדשות 240 / סיכום 242

13 התיאטרון היידי 243

(מתוך האנציקלופדיה העברית)

התיאטרון היידי בפולין 244 / התיאטרון היידי במערב אירופה 246 / התיאטרון היידי בברית־המועצות
247 / התיאטרון היידי בארצות־הברית ובאמריקה הדרומית 249 / תיאטרון יידי בישראל 251

14 הדרמה העברית והתיאטרון הישראלי 252

(מתוך האנציקלופדיה העברית)

המחזה העברי הטרומי תיאטרוני 252 / דרמה עברית בתקופת ההשכלה וברוח משכילית 253 / השפעת
זרמים במחזאות האירופית המודרנית על הדרמה העברית 256 / דרמות ברוח ציונית 258 / ראשית
התיאטרון העברי 258 / התיאטרון בארץ־ישראל עד קום המדינה 259 / התיאטרון בישראל עד שנות
השישים 262 / התיאטרון מראשית שנות השישים 263 / נסים אלוני ונתן אלתרמן 265 / בין פתוס
לגיוחך 268

רשימת ספרים ומאמרים 271

מקורות לתמונות 276

מפתח 277